

TPI PÄRTEKONNITSE,
REKTORAADI,
ELKNG KOMITEE JA
AMET ÜHINGUKOMITEE
HAALEKANDJA

TALLINNA
POLÜTEHNIK

1. MAI — TÖÖ ja RAHU PIDUPÄEV

Nr. 14 (669)

PÜHAPÄEVAL, 30. aprillil 1972

„Mai tuli,
mai võitis
ja päikese
tõi...“

ENE KASEORG

Õnn on alati olemas
niisketes silmades
kirjaridades
heki taga peidus
teisipäevas
kalliskivis
narrikäbaras
sinililles
oodatud näos
järve ääres
ühisel teel
siruta käsi
Õnn ei olemast väsi

AVATI!

TPI raamatukogu Mustamäel, Ehitajate tee 5, avas oma uksed lugejatele 28. 04. 72.

Järgnevatel päevadel on raamatukogu avatud järgmiselt:

esmaspäeval	} 14.00—22.00
neljapäeval	
teisipäeval	} 10.00—17.00
kolmapäeval	
reedel laupäeval	

Pühapäeval on raamatukogu suletud. Iga kuu viimane tööpäev on sanitaarpäev.

UUS RAAMATUKOGU OOTAB

28. aprillil avati uue raamatukogu uksed lugejatele. Teatavasti sai hoone valmis juba detsembril lõpul. Ruumide sissustamiseks ja raamatute ülekolimiseks Lai t. 5 asuvas hoonest kulus ligi 4 kuud. Kolimisest võtsid peale raamatukogu töötajate osa paljud TPI teenistujad ja üliõpilased. Siinkohal suur tänu kõigile, kes meile jõu või nõuga abiks olid. Raamatukogu raamatuvaredest paikneb nüüd Mustamäel ligikaudu 40%, s. o. 300 000 köidet. Uue hoone keldrikorrusel ja 1. korrusel asetsevatesse hooldatavatesse toodi üle suurem osa raamatukogu teadusliku kirjanduse fondist — ajakirjade fond tervikuna ning viimase 15 aasta jooksul ilmunud raamatud.

Lugejaid teenindatakse 2. korrusel ja rõdul. Teisel korru-

sel on 3 viimase aasta perioodika avakogu, käsiraamatute ja vanemate kursuste üliõpilastele vajalike õpikute kogud ning tehnilise normdokumentatsiooni kogud. Rõdul on avariüleil teatmeteosed ja 12 viimase aasta re'eraatajakirjad jt. jooksuvad bibliograafiaväljaanded.

Lugemissaali kogudesse, on kirjandust valitud sellise arvestusega, et valik rahuldaks vanemate kursuste üliõpilaste ja ka õppejõudude tarvidusi. Esimehe ja teise kursuse üliõpilastele tarvilikku õppekirjandust uue hoone lugemissaali kogudes ei ole, see kirjandus on koondatud ühiselamus nr. 2 asuvasse lugemissaali.

Uues hoones teenindatakse lugejaid 4 punktis:

1. Hoidlast tellitud raamatute ja ajakirjade laenutus;

2. standardite, normide, toodangukataloogide ja hinnakirjade laenutus;

3. käsiraamatute ja õpikute laenutus (kohapeal kasutamiseks);

4. teatme kirjanduse laenutus (kohapeal kasutamiseks). Raamatukogus on nüüdsest peale lugejatele pidevalt abiks konsultant, kellelt saab informatsiooni igasugustes TPI raamatukogu kasutamise seoses olevates küsimustes.

Lugejateenindus toimub uues hoones mõneti teisiti, kui TPI raamatukogus varem. Raamatuid, ajakirju ja tehnilist normdokumentatsiooni saavad lugejad laenata nüüd samast teeninduspunktist nii kodus kasutamiseks kui ka kohapeal lugemiseks. Teeninduse selline korraldus võimaldab enamkasutatavate kirjandust hoidlakogust lugemissaali kogusse üle viia ning seega vähendada äraütlemisi lugejatele.

Käesolev 1972. aasta on kuulutatud rahvusvaheliseks raamatuaastaks deviisi all: «Raamat igapähele!». Uue raamatukoguhoone avamisega on loodud soodsad tingimused selleks, et raamatutrikused jõuaksid iga TPI kollektiivi liikmeni.

K. KIKAS,
TPI raamatukogu direktor

TPI rektori käskkiri

Käesoleval aastal omandab 1. mai — kõigi maade töötajate solidaarsuspäeva, progressiivsete jõudude suure pidupäeva tähistamine erilise kaalu. Käesoleval aastal täitub 50 aastat Nõukogude Liidu moodustamisest. Nõukogude Liit on kogu oma eksisteerimise kestel olnud maailma rahujõudude ja kogu inimkonna progressiivsete ideede kantsiks.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei juhtimisel on kõik Nõukogude Liidu rahvad vennalikus koostöös saavutanud tohutuid edusamme rahvamajanduse, kultuuri ja teaduse arendamisel. NLKP XXIV kongressil püstitatud uued ülesanded meie sotsialistliku kodumaa majandusliku võimsuse, hariduse, kultuuri ja teaduse arendamiseks on vastuvaieldamatult kujunenud iga nõukogude inimese tööjuhusteks käesoleval viisaastakul.

Tallinna Polütehnilise Instituudi kollektiiv on samuti rakendunud nende ülesannete täitmisele.

Käesoleva aasta 1. maid tähistab instituudi kollektiiv erilise pidulikkusega, kuna see langeb kokku uue raamatukogu hoone avamisega ning on ühtlasi ka TPI uue hoonetekompleksi 1. järgu valmimise pidulikuks lõppsündmuseks.

Õnnitlen kogu Tallinna Polütehnilise Instituudi kollektiivi töö ja rahu pidupäeva 1. mai puhul.

§ 1.

Seoses 1. mai — kõigi maade töötajate solidaarsuspäeva tähistamisega ning instituudi hoonetekompleksi 1. järgu valmimisega avaldada kiitust alljärgnevatel õppejõududele, teenistujatele ja üliõpilastele, kes on väl'a paistnud õppe- ja teaduslikus töös või ametialaste ja ühiskondlike ülesannete eeskujuliku täitmise:

- AINOLA, Leo — matemaatika kateedri juhataja, professor
- TAIGRO, Ülo — NLKP ajaloo kateedri professor
- PÄSS, Adolf — NLKP ajaloo kateedri dotsent
- RÄÄMET, Raimond — ehitusmehaanika kateedri dotsent
- ÕISPUU, Leo — soojusenergeetika kateedri dotsent
- ARUMÄE, Heino — masinelementide kateedri dotsendi kt.
- KÜLAOTS, Viive — filosoofia kateedri vanemõpetaja
- MUNTER, Rein — keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride kateedri vanemõpetaja
- TAIDUS, Aave — graafika kateedri vanemõpetaja.
- KALLAM, Henno — tootmise ökonomika ja organiseerimise kateedri assistent
- KAPS, Tiit — füüsikalise keemia kateedri assistent
- KARUSOO, Aino — keelte kateedri assistent
- KOPPEL, Maano — teoreetilise mehaanika kateedri assistent
- LEPIK, Märt — autotranspordi kateedri assistent
- PIKNER, Mihkel — masinaehituse tehnoloogia kateedri vanemõpetaja
- RÖBAKOV, Anatoli — kehalise kasvatuse kateedri vanemõpetaja
- SELJAMÄE, Kalju — füüsika kateedri assistent
- TALIMETS, Ellen — anorgaanilise keemia kateedri assistent
- LIPPMAA, Helle — polükondensatsiooniliimide probleemlaboratooriumi osakonna juhataja
- AASAMÄE, Ernst — vanem teaduslik töötaja
- KREEN, Malle — TUS vaneminsener
- STARKOPF, Jüri-Aleksander — polükondensatsiooniliimide probleemlaboratooriumi vaneminsener
- SUURKUUSK, Tõnu — TU sektori vaneminsener
- BETMANOVA, Svetlana — tööstusliku soojusenergeetika TU laboratooriumi insener
- PAI, Leonid — metallide tehnoloogia kateedri meister
- PASITSNAJA, Olga — tööstusliku soojusenergeetika TU laboratooriumi vanemlaborant
- KREMER, Ilona — soojusenergeetika kateedri laborant
- MEINBERG, Helvi-Lehti — kaadriosakonna inspektor
- PANFILOV, Ivan — ehituslooskonna puusepp
- MÄND, Urmas — ehituskonstruksioonide kateedri aspirant
- INGERMANN, Karl — soojusenergeetika kateedri assistent
- LANGE Arvid — õpperühma EE-87 üliõpilane
- KIVI, Rein — õpperühma E-41 üliõpilane
- JANKELEVITS, Moissei — õpperühma MM-88 üliõpilane
- SAKARIAS, Arvo — õpperühma MM-81 üliõpilane
- MUUL, Juri — õpperühma KA-61 üliõpilane
- JOOST, Madis — õpperühma KA-81 üliõpilane
- KALVE, Raivo — õpperühma KO-61 üliõpilane
- REBANE, Andres — õpperühma TE-81 üliõpilane
- ARU, Guido — õpperühma TP-61 üliõpilane
- SVERDLOV, Lev — õpperühma AA-87 üliõpilane
- VALK, Hillar — õpperühma AA-81 üliõpilane
- SOKOLOV, Anatoli — õpperühma AL-87 üliõpilane
- KANGUR, Hillar — õpperühma AL-41 üliõpilane
- ALLJK, Kadrin — õpperühma AO-101 üliõpilane
- KANGRO, Pilvi — õpperühma AO-21 üliõpilane.

TPI rektor A. AARNA

Instituudi materiaalne baas

Instituudi perspektiivplaan aastateks 1971-1975 materiaalse baasi arendamise osas tugineb kõigepealt eelmistel viisaastakel saavutatud majanduslike tulemustele. Oppekorpused ja ühiselamud Mustamäel, üldtehnilise teaduskonna õppekorpus Kohtla-Järvel, sanitaartechnika ja pulbermetallurgia teadusliku uurimise laboratooriumi hooned ning laboratooriumide ja arvutuskeskuse uued seadmed võimaldasid möödunud aastatel laiendada mitmes suunas instituudi tegevust.

Mõned võrdlevad andmed

1. Instituudi ülalpidamise eelarve tuh. rbl.
2. Oppehoonete üldpind m²
3. Üliõpilaste arv päevases osak. õhtuses osak. kaugõppes
4. Instituudi töötajate arv
5. Lepinguliste uurimistööde maht tuh. rbl.
6. Ühiselamukohti

1961. aasta ja 1971. aasta kohta: 1961. a. 1971. a.

2.081,6	5.204,9
21870	55418
2136	3926
506	2128
1593	2180
746	1873
335,1	1.625,6
986	2522

Instituudi edaspidise arengu põhisuunad ja sellega seoses olevad materiaalse baasi täiustamine ja laiendamine ülesandeks on kindlaks määratud TPI viisaastaku plaaniga aastateks 1971-1975.

Materiaalse baasi laiendamisel on peamiseks ülesandeks ehitustegevus. Käesoleva aasta 10. veebruaril alustati spordihoonetehnikaga Mustamäel endiste lasketiirude maa-alal. Spordihoonetehnikaks on 1143 tuh. rubla ja ruumide kasulik pind 4522 m². Projekteerimisel on majandusteaduskonna õppekorpus nr. 6, orienteeruva mahumõõduga 2,5 miljonit rubla. Sellesse korpusse tulevad majandusteaduskonna kateedrid, auditooriumid, arvutuskeskus, keelte kabinetid, uus tele-raadio-keskus, osa administratiivruume, 500-kohaga söökla ja ligi 2000-kohaga riiehooneid. Seoses suure riiehoone ehitamisega saab mehaanikateaduskond koos majandusteaduskonnaga uue esindusliku fuajee.

Isetegevuslaste klubi Mustamäe nõlval (endine Glehni loss) saab põhiliselt valmis 1973. aasta lõpul. Selle hoone taastamise algatajaks oli TPI Akadeemiline Meeskoor. Nii meeskoori kui ka naiskooi liikmed on senini üles näidanud suurt visadust ja töötatust lossi taastamisel ja ehitamisel. Loodame, et nende jõud ei raage ja et TPI ehitusjaoskonna ja kooride ühiste pingutuste tulemusena võime seal vastu võtta aastat 1974.

Projekteerimisele ja ehitamisele tuleb Aegviidu spordilaager. Laagri asukoht on välja valitud ja maa-ala eraldamise taotlus esitatud. Spordilaager ehitatakse Aegviidu jaamast umbes 1,5 km kaugusele, Mustjõe äärde. Eeltööd laagri rajamiseks võivad alata 1972. a., kui selleks avatakse finantseerimine.

Aegviidu TPI spordilaagri projekteerimise juhendamiseks andis nõusoleku ENSV Ehituskomitee esimehe asetäitja arhitekt Voldemar Herkel (lõpetas TPI ehitusteaduskonna 1953. a.). Esialgsete arvestuste järgi oleks laagris kohti suvel 150-200-le inimesele ja talvel 100-le inimesele. Laagri ümbruse suusarajad on paljudele hästi tuntud.

Viisaastaku ehitustööde plaanis on veel suusabaasi ehitamine Mustamäele ja samasse ka mänguväljakute rajamine.

TPI ehitusosakonna ja eksperimentaal-konstruktsiooniosakonna tootmisvõimsuse suurendamiseks on vajalik ehitada Mustamäel ka uued töökojad ja laod.

Hoonete korrashoidmiseks ja

remontimiseks on omad ülesanded täita käesoleval viisaastakul majandusosakonnal, tehnilise eksploatatsiooni osakonnal ja ehitusosakonnal. Nendel osakondadel tuleb hoolt kanda selle eest, et õppetöö ja teaduslik uurimistöö võiks alati toimuda soojades, puhtastes ja hästi õhutatud ruumides.

Käesoleval viisaastakul ei ole ette nähtud TPI-s uute ühiselamute ehitamist. Kuid siiski elamistingimused instituudi üliõpilaste ühiselamutes paranevad. 1971/72. õppeaastal elab instituudi üliõpilaste ühiselamutes 200 üliõpilast Tallinna teisest kõrgematest õppeasutustest. Lähematel aastatel paigutatakse need üliõpilased ümber ja vabaneva elamispinna arvel on võimalik vanemate kursuste üliõpilased majutada kolmekohalistesse tubadesse. Ühiselamute sisustamiseks uue mööbliga nähakse ette aastaks 12-15 tuhat rubla. Suured summad (30-35 tuhat rubla aastas) on eraldatud ühiselamute kapitalremondiks. Esimeses järjekorras remonditakse ühiselamunr. 2, mis anti eksploatatsiooni 1961/62. õppeaastal.

Täiustatakse instituudi haldusaparadi struktuuri ja määratakse üksikasjalikult kindlaks osakondade ja ka üksikute vastutavate töötajate kohustused.

Seoses instituudi tegevuse laiendamisega suurenevad ka instituudi ülalpidamise kulud.

Laboratooriumide sisustamiseks ajakohaste seadmetega koostati üksikasjalik plaan ja selle plaani alusel esitati täiendavate soetusummade taotlus ENSV Kõrgema ja Kesk-erihariduse Ministeeriumile.

Senini eraldatud soetussummad ei võimalda hankida mitmeid vajalikke seadmeid õppe- ja teadusliku töö jaoks.

Üliõpilaste toitlustamise parandamiseks on ette nähtud, nagu eelpool märgitud, ehitada õppekorpus nr. 6 500-kohase söökla ja ka's einelauda. Laiendatakse erikateedri sööklauelauda ja Klooga spordilaagri sööklat.

H. EESMAA,
TPI haldusprorektor

TPI trüki- ja kirjastusosakonna väljaandel ilmuse:

- R. Üksvärav. Majandusorganisatsioonide juhtimine. Tallinn, 1972. 1000 eks., 28 lk., 14 kop.
- E. Arumeel, V. Kallast. Aatomiehitus. Keemiline side. Tallinn, 1972. 2500 eks., 96 lk., 14 kop.
- H. Remma, S. Konstantinov. Ehitustehnoloogia. Tallinn, 1972. 400 eks., 130 lk., 22 kop.
- Математика и теоретическая механика VI. A-312. Tallinn 1972. 350., 112 lk., 55 kop.
- Очерки по обработке информации и функциональному анализу. A-313. Tallinn, 1972. 350 eks., 88 lk., 43 kop.
- Сборник статей по машиностроению VIII. A-311. Tallinn, 1972. 350 eks., 168 lk., 83 kop.

Kas poleks parem

Meie ajalehe veergudel algatatud diskussiooniga seoses tahaks tähelepanu juhtida mõnede momentidele, mis varem sõna võtnute vaatevõrdlusest kõrvale on jäänud. Põhiprobleemidena on üles tõstetud loengute vabakuulamise õiguse laiendamise kõigile üliõpilastele ja õppejõudude loengukonspetsiivsest laiendamisest publitseerimine.

Loeng on olnud kõrgema kooli tekkimise algajast tänase päevani põhiliseks õpetamise ja õppimise vormiks. Seejuures on aga oluline mitte unustada, et aegadest, mil loengute vabakuulamise õigus oli enesestmõistetav, on kõrgema hariduse süsteemi läbi teinud suuri kvantitatiivseid ja ka kvalitatiivseid muutusi. Hariduse massilisus on tinginud ilmselt ka vajaduse mõningate õiguslike normide korrigeerimiseks. Kõrgema kooli pedagoogika kui pedagoogika iseseisva haru tekkimine ja areng on selle protsessi teiseks oluliseks ilminguks. Kõrgema hariduse taotlejate hulgalisus on põhjustanud ka nende heterogeensemaks muutumise nii eesmärkide, taotluste kui ka võimete osas. Kui näiteks eeldada üliõpilaste võimete ligikaudselt normaalset jaotumust, siis oleks õiglase orienteeruda õpetamise meetodites keskmisele tudengile, mida arvatavasti senini ka tehtud on. Kuid dispersioon on suurenenud ja

keskmine ka veidi alanenud. Loomulikult tekib (või võib tekkida) siis olukord, kus need, kes asuvad kõrgemal keskmisest, tunnetavad loengu mitte-täielikku efektiivsust. Selle kompenseerimise võimalused on aga hästi teada — iseseisev töö raamatutega ja teaduslik uuri-

osutub loeng siis, kui üliõpilastele on välja jagatud õppejõu poolt koostatud loengukonspetsiiv, mida loengu käigus täiendatakse. See suurendab ühtlasi õppejõudude vastutust loenguteks valmistumisel ja leevendab raamatupuudust. Kahjuks on aga sellel teel selgesti näha

Oleks küll, aga...

mistöö. ÜTÜ uus põhikirj (vt. «TP» nr. 9, 1972) aga sellist võimalust just silmas peabki.

Inimesel on kahjuks kalduvus unustusele võidelda selle eest, mis tal puudub, tihti teadmata, mis selle puuduvaga õigupoolest peale hakata, kui ta olemas on. Loengute vabakuulamise õiguse eranditena rakendamise juures on selline oht olemas. Ei ole põhjust kahelda, et osa üliõpilaste õppeedukus ja teadmiste kvaliteet sellest paranevad (kuid julgen arvata, et osa üliõpilaste osatähendus on see õigus ka praegu olemas, ainult kasutamata), mis saab aga ülejäänutest? Katsetada? Võib-olla küll, aga kes on «katsejüanesed»?

Loengu ainukeseks eesmärgiks ei ole kindlasti loengu konspekt, kuigi õpikute ebapiisava hulga tõttu see sageli nii võib kujuneda. Vajalikul määral näitlikustatud elava sõna osatähendus on raske alahinnata (vt. «Sirp ja Vasar», nr. 16, lk. 12, 1972). Maailma praktika näitab, et eriti efektiivseks

hulgaliselt peaaegu ületamatuid tehnilisi raskusi, mis on seotud paljudamisvõimaluste piiratudsegaga. Häiriavana mõjub kindlasti ka see, et eriti profileerivate kateedrites peab üks lektor paralleelselt mitut loengukursust. Sellega seoses tuleb õigeks pidada senist praktikast, kus rotaprindil ilmuvad loengukursuste üksikud iseseisvad peatükid. Paratamatult tekib aga ka küsimus, kas ei oleks võimalik meil instituudis rakendada õppejõudude kooperatsiooni, mis seisneks igapäevase lugemise eraldi tsükklitena.

Õppetöö efektiivsuse tõstmiseks on veel teisi võimalusi. Näiteks loengukursuse lugemine iseseisvate lõikudena, mis vahelduvad seda lõiku haaravate praktiliste töödega. Selle meetodi kasutamisel on häid kogemusi TRÜ-I ja ka mõnedel meie instituudil kateedritel.

O. AARNA,
a.-ü. komitee õppe-teadusliku töö komisjoni esimees

TEADURID RÄNDAVAD

Minskis

10.-15. aprillil toimus Minskis Balti liiduvabariikide ning Kaliningradi oblasti ja Valgevene NSV ÜTÜ XVIII konverents. Konverentsil oli osavõtjaid ka Jerevani, Kiievi, Moskva ja Tšeljabinski Polütehnilisest Instituudist. Meie instituudi tudengiperet esindas 50-liikmeline delegatsioon. Üldse oli konverentsil osavõtjaid 40-st meie maa kõrgemast õppeasutusest.

Tööpäevad Minskis olid tihedad. 4 päeva jooksul kuulati ära 750 ettekannet üheteistkümnese sektsioonis, mis omakorda jagunesid alasektsioonideks. Istungid toimusid pealinnas 6 kõrgemas õppeasutuses. Kõige rohkem kuulati ettekandeid Valgevene Polütehnilises Instituudis (184 ettekannet 3 sektsioonis) ja Valgevene Riiklikus

Ülikoolis (177 ettekannet 3 sektsioonis). Edukalt esinesid konverentsil mitmed meie instituudi üliõpilased. NLKP ajaloo sektsioonis hindas žürii kõrgelt elektrotehnikateaduskonna üliõpilase Paul Oja ja keemiateaduskonna tudengi Ljuba Mihailova ettekannet ning tegi ettepaneku nende tööde trüki avaldamiseks.

Pärast tihedat tööpäeva jäi meil mahti tutvuda noorima miljonilinnaga ja Valgevene üliõpilaseluga. Unustamatud olid ekskursioonid Kuulsuste Kurgaanile ja Hatõni Memoriaalkompleksile. Igas sektsioonis korraldati ekskursioone linna tööstusettevõtetesse.

14. aprillil oli konverentsi pidulik lõpetamine. Mälestuseks igale ettekandjale jäi väike mälestusmedal.

M. MADRUS,
TT-61

Selles hoones õpivad Minski tulevased füüsikud.

VPI ÜTÜ

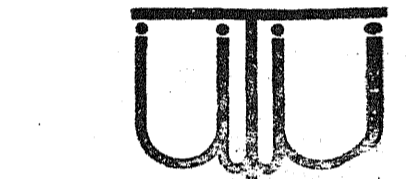
ÜTÜ-st Valgevene Polütehnilises Instituudis (VPI-s) * 1970.-71. a. esitas VPI üliõpilastele üliõpilaste teaduslike tööde konkursile loodus- ja täppis- ja tehnoloogiliste tööde nendest 6 saad medali, 11 aukirja ja 3-le avaldati tnu.

* Instituudis tegeleb iga teine üliõpilane teadusliku tööga ja iga neljas on haaratud ÜKB tööst.

* VPI ÜKB täitis 1971. a. 32 lepingulist tööd. Tehtavate töö-

de kogusumma oli 237 960 rbl., mis ületab 1968. a. taseme seitse korda. 1971. a. rakendati ellu 16 üliõpilasuuringust.

* 1971. a. aprillis korraldas matemaatika-, füüsika-, võõrkeelte kateeder esmakordselt konkursi parmale ainetundjale. Konkursist võitis osa 200 tudengit. 34 konkursist osavõtjat autasustati preemiatega. Samasuguseid konkursse kavatsetakse korraldada ka edaspidi.

Kevadise

KALININGRADIS

Märtsis toimus Kaliningradis NSV Liidu Kalamajanduse Ministeeriumi poolt korraldatud I üliõpilaste teaduslik-tehniline konverents. TPI ÜTÜ poolt oli sellest võimalus osa võtta allakirjutatunil.

Sügava mulje jättis konverentsi pidulik avamine 1200 kaardiväelase memoriaalansambli juures, kus läideti teadmiste tuli, mis põles kogu konverentsi aja, sümboliseerides mõtteerksust.

Konverents oli väga hästi organiseeritud. Töö toimus Kaliningradi Kalatööstuse ja -majanduse Tehnilise Instituudi (KKKTI) ruumes. Instituut on üliõpilaste arvult peaaegu võrdne meie omaga (9000 üliõpilast, neist 3500 päevases osakonnas).

Konverentsi peeti 22 erialasektsioonis. Sotsioloogisektsioonist võtsid osa A. Laur ja S. Soosaar, arvutustehnikast R. Aarne. Esinemine läks meil hästi: kummaski sektsioonist õnnestus ära tuua III auhind.

Sektsioonid töötasid kahes vahetuses, seega jäi küllalt aega tutvumiseks kevadise Kaliningradi. Külalislahked KKKTI tudengid tegid meile ekskursiooni. Viibisime Immanuel Kanti haual, nägime ajaloolist blindaaži, mis kujunes Suure Isamaasõja ajal hitlerlaste viimaseks tugipunktiks Königsbergis ja kus 27 aastat tagasi kirjutati alla kapitulatsioonile.

R. AARNE, TI-101
A. LAUR, TI-61
S. SOOSAAR, TI-61

TPI NÕUKOGUS

18. aprillil

◆ Oppe- ja kasvatustööst ehitusteaduskonnas rääkisid teaduskonna dekaan L. Joorits ja dots. G. Samolevski.

Ehitusteaduskonnas on õppe- edukus märgatavalt tõusnud, väljalangevus järsult vähenenud. Teaduskonnas on kõrge kvalifikatsiooniga õppejõud. Puudujätkidest: veel on välja ehitamata laboratoorne baas, olemasolev baas vajab moderniseerimist. Pole koostatud koor- musgraafikuid ja üliõpilased ei kasuta olemasolevaid võimalusi ÜTÜ tööst osavõtuks.

◆ Kuulati laevajõuseadmete kateedri dots. P. Ansoni ettekannet kateedri tööst.

◆ Ümbervalimise korras valiti tagasi järgmiseks perioodiks arhitektuuri kateedri juhataja prof. L. Jürgenson ja NLKP ajaloo kateedri juhataja dots. Edgar Mattisen.

◆ Esitati 2 uut kandidaati nimelistele stipendiumidele:

J. Anveldi nim. stipendiumile — Tiiu Masing (KO-41),

H. Pöggelmanni nim. — Leonid Portjanski (MM-67).

A.-Ü. BÜROOD VOISTLESID

TPI a/ü komitee poolt läbi- viidud konkursist org-massilise töö alal võtsid osa kõikide teaduskondade a/ü bürood. Konkursi käigus tehti ära suur töö — likvideeriti puudused, mis esinesid dokumentide vormistamisel, väljaandmisel ja säilitamisel. A/ü komitee poolt korraldatud ülevaatused näitasid a/ü büroode tööst suhtumist konkursi, mille tulemusena kogu instituudis org-massilise töö tase tunduvalt paranes.

Konkursi tulemused olid järg- mised.

I koha vääriliseks tunnistati:

* majandusteaduskonna a/ü büroo esimees sm. P. Lettens

* energetikateaduskonna a/ü büroo esimees sm. K. Ojaste
Preemiaks ekskursioon Vil- niusse.

II koht:
* teenistujate a/ü büroo esimees sm. M. Root

* ühiskonnateaduste kateedrite ja üldteoreetiliste õppeainete teaduskonna a/ü büroo esimees sm. F. Vichmann
Preemiaks — ekskursioon Leningradi.

„Kuljuse“ kroonikast

SÕIDAME JÄLLE

14. märtsi õhtupoolikul Balti jaamas. Oleme taas raskete kohvritega ja ootusärevate südamedetega. Seekord on sihtkohaks Moskva.

Meid on 24 kuljuslast, ETKVL-i vokaalkvartett «Onyx» ja vägede ülemjuhatajana meie ballettmeister Salme Valgemäe ning Kunstilise Isetegevusmaja direktor sm. Ehatamm.

2. «Kuljuse» vilistlased jagavad sooje õpetussõnu

Hüvasti, Tallinn, sõidame vastu vastutusrikkale esinemisele NSV Liidu ametiühingute XV kongressi delegaatidele Kongresside Palees.

3. Delegatsiooni ülemjuhatus S. Valgemäe (vasakul) ja H. Ehatamm

MOSKVAS

Leningradi vaksalist viib buss meid meie ajutisse kodusse, 14-korruselisse hotelli «Družba». Keskmiselt küll eemal, kuid lausa naabruses on Moskva Riiklik Ülikool ja Lenini mäed.

Hämmastava kiirusega saame majutatud ning kohe algab ka esimene kontserdieelne tööpäev, algavad —

PROOVID

Need toimuvad esialgu võimlas «Krasnoi Baltiets». Kohaneme

proovide läbiviimise tempoga, s. t. ootame algatuseks tunni- kest kolm ja tantsime esimest korda lavastajatele ette oma tantsu. Selleks on Salme Valgemäe seatud süü mereteemalist tantsudest. Väike komis- jon eesotsas kontserdi tantsulise osa eest vastutaja, sm. Golovanoviga jääb meiega rahule. Esimesest sõelast olime läbi, ees on aga veel esinemine pealavastajale sm. Tihhomirovile.

Järgmised proovipäevad on kõigile kollektiividele närvilised ja pingelised. Vaadatakse üle numbreid, tehakse parandusi ja kärpimist tantsude kes- tuses. Lõunamaalaste 10—12 mi- nutilised tantsud lühenevad 2—3 korda, algavad esimesed la- vastuse proovid — lõppkokku- võttes kärisevad kõikide harju- tuste ajakavad, aga eduka kontserdi nimel ollakse kõige- ks valmis.

Ja lähemki esimene peaproov Kongresside Palee laval. «Kul- jus» on sinnani jõudnud õnne- likult, tants on säilinud selli- sena, nagu ta meile esialgu sea- ti, aga rõõmustada on veel va- ra, sest...

...sest nagu ilmneb, ületab kogu kontsert ettenähtud ajali- miidi tervelt tunni võrra...

Algavad uued proovid. Siis jõuab kätte 23. märts ja —

KONTSERT

Kontsert jagunes lavastuse järgi temaatilisteks osadeks: töö, sõprus, patriotism ja pidu- lik finaali.

Töö osas pakkus kõige enam Sverdlovski tantsijate poolt esi- tatud terasesulatajate tants. Õnnestunult valitud kostüümid ja valgus löid võimsa efekti te- rasesulatusahju tulemõllust.

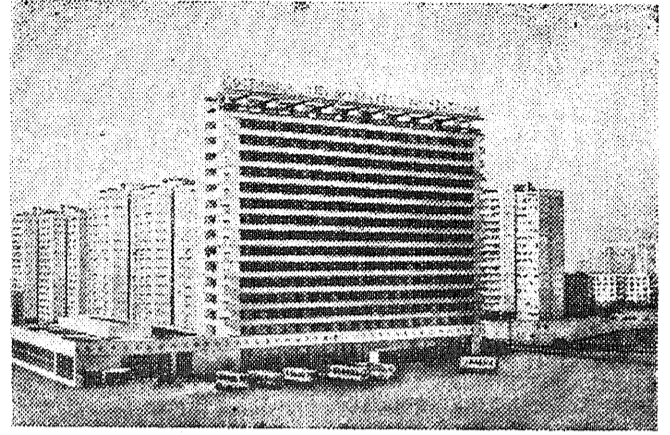
Sõpruse osa sisustasid erine- vad liiduvabariigid oma maad ja rahvast iseloomustavate tant- sudega. Külakosti töid ka Mosk- va P. Lumumba nim. Ülikooli erinevatest rahvustest isetege- vuslased. Tantsisid üliõpilased Tšiiilist, Panamast, Vietnamist.

Tormiline aplaus puhkes aga saalis, kui lavale tantsis hoogsa vene rahvaviisi saatel neegri- test ja vene tütarlastest koosnev rühm.

Võimsalt ja pidulikult mõju- sid finaalis lava dekoratsiooni- ni: Kremli müüri ääres igavese tule ees laulab hallipäine la- hinguveteranide koor, meenu- tatakse kuulsusrikkast mineviku- ku...

Ja siis on laval kõik palju- rahvuslised tegelased. Lae poole tõuseb elav Nõukogude Liidu vapp, kõlavad «Internatsionaali» helid... Laulab terve Kong- resside Palee saal. Seda ülevust

Kongresside Palee laval

Meie elukohaks sai hotell «Družba»

pidanuks kõik ise tundma, sõ- nadesse see ei mahu.

Laul vaibub. Valitsuse looži poole jooksevad rahvarõivais neid erinevatest liiduvabari- idest, käes tulipunased nelgi- kimbud. Ja juba langevad va- litsuse liikmetele kingitud lilled saali rahva sekka. Lilleneiud tulevad tagasi lavale, kuid meie Pillel on endiselt nelgikimp käes?? Lahendus on lihtne — sm. A. Kossõgin oli oma lilled temale edasi kinkinud...

Ja õhtul lõhnab igas meie toas punane nelk sellest kuulsast kimbust.

Kontsert on läbi, elevust jät- kub veel aga kuni hilise ööni.

Järgmine kontsert on 25. märtsil, esineme sama kavaga, see- kord aga Moskva linna ja ob- lasti tööeesrindlastele. Esine- mine läheb edukalt.

Meie oleme «Kuljuse» kolmas kooseis, kel on õnnestunud tantsida Kongresside Palee la- val, pealegi kaks korda (!) ja jääb üle vaid loota, et see vii- maseks ei jääks.

Moskva-päevade jooksul ole- me saanud endale juurde palju uusi tuttavaid ja

SÕPRU

Eriti hästi saame läbi Bakuu Meditsiinilise Instituudi nais- ansambli ja tema võrratu bal- lettmeisteriga, kelle igast liigutu- sest õhku kuuma lõunamaist temperamenti. Heasoovalikult kutsume teda omavahel «äm- maks».

Õpime tema juhatusel ära aserbaidžaanide neidude tantsu, mida esimesel võimalusel taha- me tantsida ka kodus.

Tihedamad sõprussidemed on meil veel Valgevene, Kasahhi, Gruusia ja Turkmeenia tantsi- jatega, nii et lahkumisel jääb

nii mõnigi nägu kurvaks ja sü- da nukraks. Aga ehk kohtume veel!

TURISTINA MOSKVAS

Proovide vahele jäänud vabad tunnid ja isegi mõned vabad päevad kasutasime ära Mosk- vaga tutvumiseks. Huviobjekti- deks on teatrid, kontserdid, näi- tused, kinod, Moskva jõe kaldal- pealne, Lenini mäed.

Käisime rahvamajanduse saa- vutuste näitusel, USA tööstus- näitusel, keegi oli jõudnud käia stereokinos, keegi «Romenis» mustlasteatris, keegi mustlas- ansambli kontserdil Lužniki spordihoones, keegi Suures Teatris, keegi Tretjakovi Ga- leriis ja kõik olid jõudnud käia kauplustes!

Ja ongi 26. märts —

ÄRASÕIDUPÄEV

Viimased kohtumised uute sõpradega, lubadused kirjutada, külla sõita. Saadame teisi ja siis sõidame ka ise. Veel 15 tundi rongisõitu.

Suveniirid vastuvõtjatele.

ARTHUR CLARKE

(Algus «TP»-s nr. 12)

Pärast lühikest raadio- nõupidamist väljusid pääste- salgad kiiresti baasist kõikides- se suundadesse.

Mina läksin jälle koos Hen- dersoniga. Me suundusime loo- mulikult sinna, kus me Surovi kord juba olime kohanud. Seal laius nii-õelda «meie» terri- toorium ja venelaste laevast oli see võrdlemisi kaugel. Ja mõõda künkaid ronides torkas mulle esmakordselt pähe, et vene teadlane tegeles seal võib- olla katsetega, mida ta isegi oma seltsimeeste eest saladuses hoidis. Mis see küll võis olla?

Henderson leidis ta esimese- na ja kutsus kohe abi. Kahjuks osutus see hilinenuks: Surov lebas silmili lõdvalt kortsuva- junud skafandris. Ta oli nähta- vasti põlvili, kui miski ta plast- masskiivri purustas.

Kui komandör Krasnin pära- le jõudis, vaatlesime me ikka veel hämmastavat eset, mida Surov vahetult surma eel oli uurinud. See oli paksu rohaka nahaga kaetud umbes kolme jala kõrgune munajas moodus-

Rohelised sõrmed

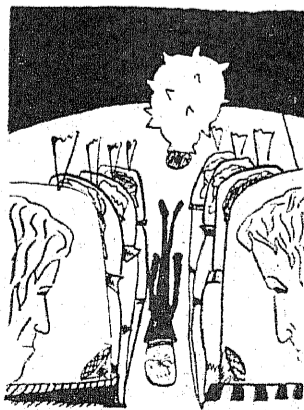
tis, mis terve hulga peente kombitsate abil oli kivisse juurdunud: see oli taim. Veidi eemal seisid veel kaks väikesemat, tumedat ja kuivanud — need olid nähtavasti hukku- nud.

«Tuleb välja,» imestas ma endamisi, «et Kuul siiski on elu!» Kuid siis hakkas rääki- ma Krasnin ja ma mõistsin, et tegelikkus on palju imepära- sem.

«Vaene Vladimir!» sõnas ta. «Me teadsime, et ta on geenius, ja ometi naersime, kui ta ju- tustas meile oma unistusest. Siis ta vist otsustaski salajas oma suurima töö lõpule viia... Oma hübriidnisuga võitis ta Arktika, kuid see oli alles al- gus: ta tõi elu ka Kuule. Ja surma samuti...»

Ma olin vapustatud, see näis imena. Nüüd teab kogu maailm «Surovi kaktuse» lugu (ni- metus on sama seaduspärane kui ebatüüpne) ja ta ei üllata enam kedagi. Teadlase märk-

med ütlesid kõik, seal olid aas- tapikkuste katsete kirjeldused, mille käigus ta oli aretanud

tiheda ja paksu nahaga tai- me, mis suudaks elada vaakum- is. Pikad happeid eritavad juured võimaldasid taimel kas- vada kaljudel, kus kõige vi-

samgi sammal endale toitu ei leiaks. Hiljem me nägime, kui- das teostus Surovi unistuse teine etapp: temanimeline «kaktus» muutis tundmatuseni Kuu määratute kivikõrbete il- me, rajades teed teistele tai- medele, mis praegu toidavad kõiki Kuu baaside elanikke.

...Krasnin kummardus Su- rovi kohale ja tõstis ta üles. Kompos purunenud kiivrit ja vangutas pead.

«Mis teinud siis juhtus?» küsis ta. «Võiks mõelda, et taim on süüdi, kuid see on ju absurdne.»

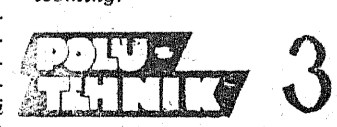
Roheline mõistatus seisis elustunud tasandikul, õrritades meid oma sa'aduse ja veel avastamata võimalustega. Ja siis hakkas rääkima Hender- son, aen'aselt, otsekuul valjusti mõistatades:

«Mulle näib, ma tean, mis juhtus. Meenutage, mida rää- giti-meile koolis, botanikatun- dides... Surov aretas taimet ju Kuu tingimuste jaoks, tähendab, ta pidi mõtlema ka selle- le, kuidas ta loomingu siin pal- junema hakkab. Seemned pea- vad siin väga kergele ja'ali lendama siis on neil rohkem šansse sobivasse kohta sattuda ja kasvama hakata. Maal kan-

navad seemneid laiali linnud, loomad, tuul, siin aga midagi sarnast ei ole. Ma kujutan en- dale ette ainult üht moodust; muide, mitmed mäisedki tai- med kasutavad nimelt säärase mehhanismi.»

Teda katkestas minu rõoga- tus. Miski viirutas tugevasti vastu mu skafandri metallvööd. Viga ma ei saanud, ainult eh- musin.

Mu jalga ees vedeles seeme, mis nägi välja umbes nagu ploomikivi. Mõne jardi kaugu- sel leidsime teisegi, sellesama, mis Surovi kummardudes ta kiivri oli purustanud. Ta mui- dugi teadis, et seemned on ju- ba küpsenud, kuid unustas kiiv- ruga mõtlema võimalikele tagajärgedele. Meenutage, mil- line gravitatsioon on Kuul; ma olen oma silmaga näinud, kui- das «kaktus» loobib seemneid veerandi miili kaugusele. Su- rovi «laskis maha» ta enda looming.

Nr. 14 (669) Pühapäeval, 30. aprillil 1972

Töötati hästi

15. ja 16. aprillil toimunud hoogtööpäevadest võitis osa 1211 meie instituudi üliõpilast (planeeritud oli 1050). Teaduskondadest oli osavõtjaid järgmiselt:

- ehitus 225
 - mehaanika 223
 - majandus 211
 - energeetika 203
 - keemia 175
 - elektrotehnika 174.
- Tehti ära suur töö õppekorrupte ja ühiselamute ümbruse korrastamisel. Tubliit löödi kaasa ka seflusaluste majavalitsuste nr. 80 ja 88 objektidel. Juba traditsiooni järgi töötab ehitusteaduskond hoogtööpäevakutel Glehni lossi ehitusel.

Eriti tuleks kiita üliõpilasi, kes töötasid Kaevuri tn. 1 objektidel. Märkimist väärib ehitus-, mehaanika- ja energeetikateaduskonna aktiivne osalemine.

Kevadetendustele

Pakume pileteid viimastele kevadetendustele RAT «Estoonias»:

1. 30. aprillil «Türklane Itaalias».
2. 1. mail «Mees «La Manchast».
3. 3. mail «Minu sõber Bunbury».
4. 5. mail «Rüütel Sinihabe».
5. 7. mail «Gajane».
6. 7. mail Puccini 3 lühiooperit.

Piletid müügil A-5-139 iga päev peale kella 14.00.

TRAKAI ON KENA KOHT

ÜLIÕPILASED!
TPI a.-ü. komiteest on võimalik saada tuusikuid meeldivaks puhkuseks Leedus, Trakai järve ääres, looduslikult kaunis kohas, Viiniuse RÜ puhkelaagris.

Laagri vahetus kestab 31. juunist 11. augustini. Lisaks laagri on ette nähtud tutvumine Viiniusega 28.-31. juulini.

Tuusiku maksumus orienteeruvalt 8 rbl.

Rutake, sest kes ees, see mees. Avalduse esitamise viimane tähtaeg on 11. mai 1972.

G. EITELBERG,
TPI a.-ü. komitee liige

võit. Rahule võib jääda ka keemia- ja elektrotehnikateaduskonnaga. Puudu jääke esines majandusteaduskonnas, kus ei suudetud tagada planeeritud üliõpilaste arvu kõigil objektidel.

Üldiselt oli töö objektidel korraldatud rahuldavalt. Mõnes kohas siiski venis tudengite tööerakendamine lubamatult kaua mõnede töödejuhatajate kohusetundetu suhtumise tõttu oma ülesannetes.

Vaatamata mõningatele puudujääkidele, õnnestus tööpäevak igati.

Hoogtööpäevaku staap.

Meile kirjutati

Õpperühmad LT-21 ja LR-21 töötasid väga hästi laupäevakul Sütiste tn. nr. 10, 12 ja 14 objektidel. Eriti palume ära märkida järgmisi üliõpilasi:

Ivar Niilus, Heini Meius, Eero Rändla, Andres Luik.
N. ROZOVA,
majavalitsus nr. 80

A.-ü. komitees

21. aprillil toimunud a.-ü. komitee koosolekul arutati:

○ toitlustamise olukorda instituudi sööklates. Sellest rääkisid söökla direktor sm. Udrik ja toitlustuskomisjoni esimees sm. A. Virkus.

○ õppe-teadusliku komisjoni esimees O. Aarna kõneles õppejõudude koormuse analüüsist.

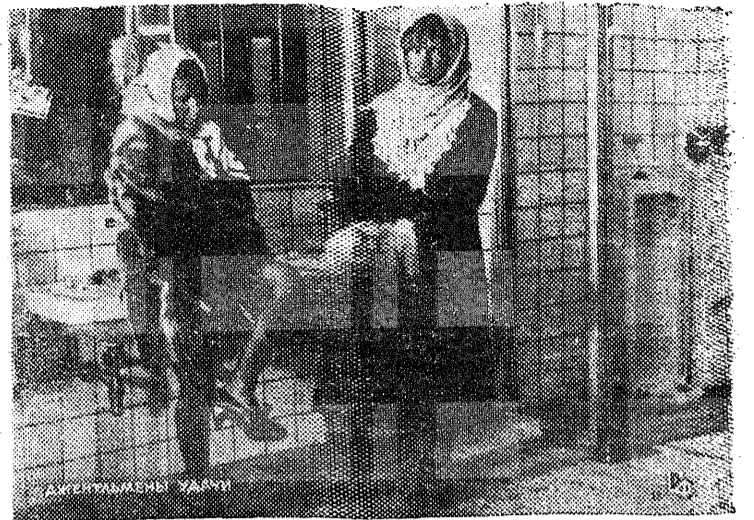
○ komitee otsustas tasuda TPI töötajate laste spordikooli tuusikute eest.

○ TPI-le eraldatud pruugitud sõiduauto «Ziguli» ostuluba määrati Jüri Rebasele.

NB!

5. MAIL KELL 17.00 AUDI-TOORIUMIS A-V211 RÄÄGITAKSE KARASTAMISEST JA TALISUPLUSEST. LEKTOR: TALLINNA POLÜTEHNIKUMI KEHAKULTUURI ÕPPEJÕUD SM. TAMM. NÄIDATAKSE KA DIAPOSITIIVE.

NÄDALA EKRAAN

Näeme «Vabastamise» 4. ja 5. filmi, «Mosfilm» veel «Õnnekütte», Odessa studio «Hulljulgest». Nii me paljusid noori näitlejaid, eriti Nikolai Oljaninit. Mainida võiks veel E. Leonovit ja A. Papanovit «Õnneküttidest».

Jälle üks (labane) komöödiafilm, ütlete? Kui aega on, võib järele kontrollida või vastupidises veenduda — «Õnneküttid» on parajasti jooksmas.

LÄKI MATKALE!

Uues VTK kompleksis on matkamisel suur tähelepanu. Ja miks ka mitte. Aktiivne liikumine vabas looduses aitab leevendada nädalast töövahimust.

TPI Spordiklubi ja kehalise kasvatuskateedri korraldusel saab 5. mail k.a. teoks meie instituudi esimene VTK matk. Selle üritusega tähistame ühtlasi ka võidupäeva.

Matk on organiseeritud selliselt, et ta oleks huvitav ja kasulik kõigile, kes sellest osa võtavad. Sportlikuma vaimuga rahvale on kindlasti meelepärased matka orienteerumisevariant kuue kontrollpunkti läbimisega. Neile, keda rahuldab ka tavaline jalutuskäik looduses, on varutud kindel mars-

SULGPALL KIIIEVIS

15. ja 16. aprillil toimus Kiiievis üleliiduline tehnikainstituutide turniir sulgpallis akadeemik Koroljovi karikale. Esindatud Gorki, Harkov, Kiiiev kahe võistkonnaga, ja Tallinn. TPI esindusse kuulusid Ivi Mürel, Helle Tamm, Marika Lem-

ming, Aavo Raig, Peeter Espak, Enn Levett ja Ants Kikas. Enne võistlusi toimus laupäevak, millest võtsid osa kõik võistkonnad.

Pärast pidulikku avatseremooniat kohtusime KPI I võistkonnaga. Algus oli tasavägine, kuid siis kaldus ülekaal kiievlaste poolele ja meil tuli vastu võtta kaotus 3:6. KPI II võistkonna alistamiseme kindlalt 6:3. Samal õhtul kohtusime tugeva koosseisulise Gorki võistkonnaga (2 meistrikandidaati ja 2 meistersportlast). Meie mängijad tegid kõik, mis suutsid, kuid kaotusest polnud pääsu.

Pühapäeva pärastlõunal toimus otsustav kohtumine Harkoviga. Heitlus oli seisuni 3:3. tasavägine, siis pääses maksvusele meie suurem võidutahe. Võit 6:3.

Meie mängijatest näitas end Kiiievis kõige paremast küljest Enn Levett, teiste mängijate vorm jättis soovida.

Võistkondade lõplik paremusjärjestus spordiklubide osas: 1. GPI, 2. KPI, 3. TPI. Üliõpilastest saavutas aga esikoha TPI.

ANTS KIKAS,
TP-21

JT NÜÜD KA MEIL

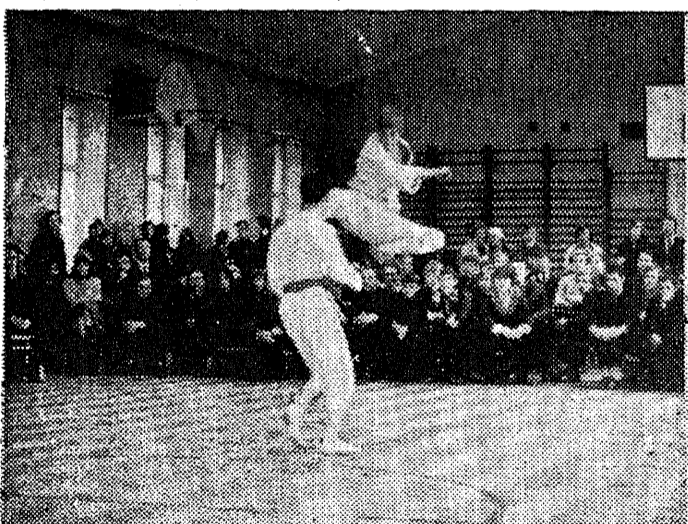
Vaimse tööga kurnatud ja istuva eluviisiga harjunud inimene vajab normaalse elutalituse säilitamiseks liikumist. Virgutusevõimlemine ja viimase ajal üha suuremat poolehoidu võitev tervisejooks on parimaks «rohuk» liikumisvõimlemise vastu.

TPI õppejõud, teenistujad ja vanemate kursuste üliõpilased! Elukõige teie jaoks on mõeldud äsja alanud TPI tervisejooksu kursused. Tervise säilitamine ja kehalise tubliduse eest hoolitsemine nõuab ka vastavaid teadmisi. Nüüd on selleks soodne võimalus n. ö. kää-jala juures! Tervisejooksu kursusi juhendavad meie vabariigi selle ala parimad spetsialistid — kergejõustikutreenerid Olav Karikosk ja Peeter Varak.

Kursused toimuvad igal teisipäeval ja reedel algusega vastavalt kell 17.00 ja 16.30.

Kogunemine TPI staadionil. Head pealehakkamist ja püsivat indu harjutamiseks!

V. BAZANOV

Suurepäraselt tehnikat demonstreerib P. Illaste.

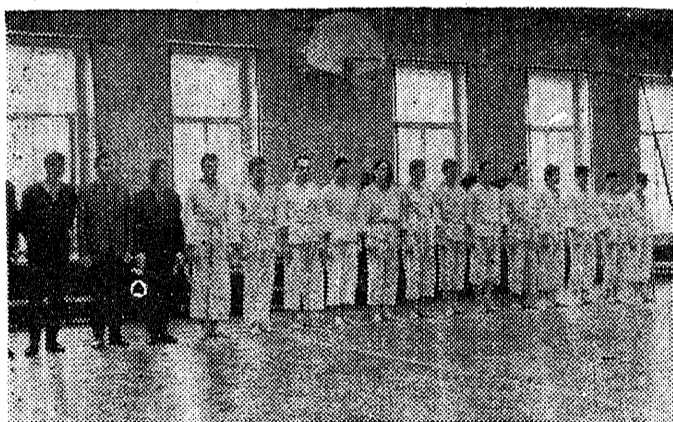
See päev jääb ajalukku

1972. a. 9. aprill jääb meie instituudi spordiajalukku kui päev, mil TPI Spordiklubi karatesektsioon viis läbi oma esimesed meistrivõistlused.

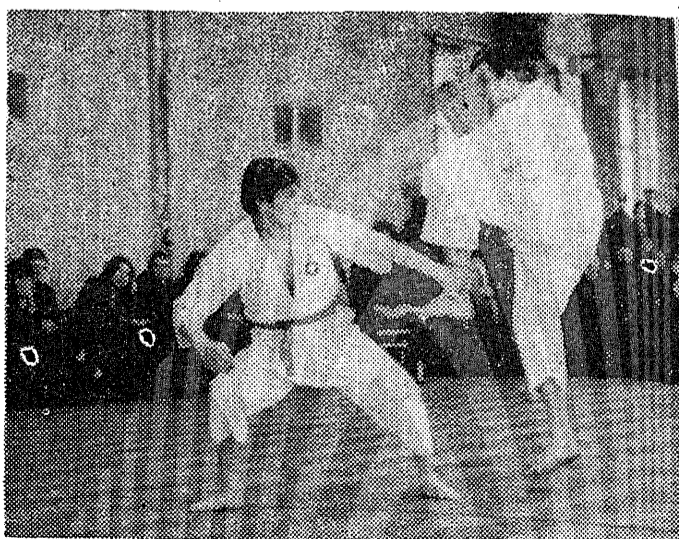
Meistrid selgitati kahel võistlusala: katas ja vabavõistluses. Kata, mis on ajalooliselt vanemaks karatevormiks, kujutab endast võitlust kujuteldava vastasega. Kõige kõrgema hinde ja TPI meistritiitli sai A. PIHLAK (majandusteaduskond) ja L. MIHAILOV (energeetikateaduskond). Vabavõitlus, mis on suhteliselt uuem võitlusvorm, pakkus seekord vaatatajale suuremat elamust. Turniiri võitjaks tunnistati TPI lõpetanu M. ROSSMAN. Üliõpilastest olid parimad L. MIHAILOV, A. PIHLAK ja V. KURI (majandusteaduskond).

Spordiklubi edaspidiselt toetusel usume, et karate saab endale TPI-s veel tugevamini jalad alla.

V. KURI,
TE-81

Võistluste avadefilee.

Jalaõõgi on blokeerunud A. Pihlak (vasakul). Paremal — K. Kooskora.

Südamlik kaastunne Marile ja Mardile
EMA
surma puhul.
LI-101
KO-101

Kallid Maire ja Ülo, südamlik kaastunne
ISA
kaotuse puhul.
TPI orienteerumise-sektsioon.

Kallis Maire!
Tunneme südamest kaasa
ISA
surma puhul!
LI-41 koos juhendajaga.

Südamlik kaastunne Sulle,
ÜLO.
Rühmakaaslased.

Toimetaja H. OK

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn,
Pikk t. 40/42.

Орган парткома, ректората, комитет ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

MB-04622
Tell. nr. 1150